

Digital Transformation in Higher Education in South Asia Güney Asya'da Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm

Kuruluş, Yayımlı Yılı : UNESCO, 2025

Anahtar Sözcükler : Eğitimde dijitalleşme, yükseköğretim, yapay zekâ

Özet:

Bu rapor, Güney Asya yükseköğretiminde dijital dönüşümü Bhutan, Hindistan, Maldivler, Nepal, Pakistan ve Sri Lanka bağlamında incelemektedir. Bölge, yaklaşık 50.000 yükseköğretim kurumu ve 42 milyondan fazla öğrenci barındırmaktadır. COVID-19 pandemisi çevrim içi ve karma eğitim pratiklerini hızlandırmıştır. Rapor, dijital dönüşümü Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Çerçevesi (Jisc, 2023) doğrultusunda değerlendirmektedir. Raporda Bhutan, Hindistan, Nepal ve Sri Lanka'daki devlet üniversiteleri örnekleminde bölüm başkanları ve kıdemli öğretim üyeleriyle yürütülen yarı yapılandırılmış görüşmeler, ulusal politika belgeleri ile alan yazını analizine dayanan

çoklu nitel durum çalışması tasarımıyla desteklenmiştir. Bulgular, dijital dönüşümün ülkeler ve kurumlar arasında heterojen ve eşitsiz bir gelişim düzeyi sergilediğini; ulusal strateji tutarlılığı ve liderlik kapasitesinin başarının temel belirleyicileri olduğunu göstermektedir. Öğretim kadrosu perspektifinden; kuşaklar arası dijital yetkinlik farkları, sürekliliği kesintili mesleki gelişim programları, artan akademik-idari iş yükü ve kurumsal destek eksikliği başlıca engel alanlardır. Dahası, veri analitiği ve yapay zekâ entegrasyonunun genel olarak erken olgunluk aşamasında olduğu; bu teknolojilerin öğretim programı, öğrenme tasarımı ve ölçme-değerlendirme süreçlerine henüz sistematik biçimde dâhil edilmediği belirtilmiştir. Sonuç olarak rapor, yükseköğretimde dijital dönüşümün sosyo-teknik bir yeniden tasarım sürecini gerektirdiğini; başarının yerel bağlama duyarlı strateji, kapsayıcı ve sürdürülebilir altyapı, sürekli profesyonel gelişim ile etik ve veri temelli yönetim ilkeleriyle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Öneriler:

Bu raporda;

- Dijital dönüşümün ulusal ve kurumsal düzeyde bütüncül stratejilerle yönlendirilmesi ve Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Çerçevesi ile uyumlandırılması,
- Akademik ve idari personel için sürekli profesyonel gelişimin teşvik terfi mekanizmaları ve iş yükü planlamalarıyla desteklenmesi,
- Dezavantajlı ve kırsal bölgeler önceliklendirilerek açık kaynaklı ve maliyet etkin dijital çözümler temelinde kapsayıcı ve sürdürülebilir altyapı geliştirilmesi,
- Yükseköğretimde güvenilir veri üretimi, açık erişimli dijital arşivlerin yaygınlaştırılması ve ulusal bölgesel bilgi paylaşım ağlarının güçlendirilmesi,
- Siber güvenlik, veri gizliliği ve etik yönetim politikalarının ulusal mevzuat, kurumsal standartlandırma ve düzenli farkındalık programlarıyla pekiştirilmesi,
- Yapay zekâ ve veri analitiği yeterliklerinin lisans ve lisansüstü öğretim programlarının çekirdek bileşenleri hâline getirilmesi, kalite güvencesi ve akreditasyon süreçleriyle desteklenmesi,
- Üniversite sanayi inovasyon ekosistemlerinin kuluçka merkezleri ve uygulamalı araştırma fonlarıyla teşvik edilmesi,
- Kamu-özel ve bölgesel finansman modelleri oluşturularak dış hibeye bağımlılığın azaltılması önerilmektedir.

Raporun Referansı:

UNESCO. (2025). *Report on digital transformation in higher education in South Asia*. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000394970>